

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Преподобний Антоній
Римлянин,
Новгородський
Чудотворець**

**St. Anthony the Roman,
Wonderworker of
Novgorod**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org

"Ти прибув до нас через води на камені." (Преподобний Никита Новгородський – Житіє Преподобного Антонія Римлянина)

На 16-го серпня за григоріанським календарем (відповідає 3-му серпню за юліанським календарем) ми святкуємо пам'ять надзвичайного Святого. Не в тому, що який-небудь Святий, або будь-яка особа, якщо на те пішло, є звичайним чи звичайною. Однак цей Святий пов'язаний з досить небувалим чудом. Цей Святий – Преподобний Антоній Римлянин.

Св. Антоній народився у Римі в 1067 р. – тільки 13 років після трагічної події в

"You have come to us across the waters on a rock." (St. Nikita of Novgorod – Vita of St. Anthony the Roman)

On August 16 on the Gregorian Calendar (which is August 3 on the Julian Calendar) we celebrate the memory of an unusual Saint – not that any Saint, or any person for that matter, is "usual". This Saint however is linked with a rather extraordinary miracle. It is St. Anthony the Roman, Wonderworker of Novgorod.

St. Anthony was born in Rome in 1067, just 13 years after that tragic episode in the history of the Church in 1054, when the leaders of the Churches of Old and

історії Церкви в р. 1054, коли провідники Церков Старого й Нового Риму (Константинополь) відлучили одне одного, довівши до зірвання сопричастя, яке на жаль триває до нині.

Батьки Св. Антонія були занурені в благочесті нероз'єднаної Церкви, напевно за переданням Візантії. У цьому ж виховали й свого сина. Він міг читати Св. Писання на мові грецькій так само, як на латинській.

Після упокоєння в Бозі його батьків, коли він був ще юнаком, Антоній вирішив посвятити себе подвигам Чернецтва, наслідуючи свого тезка, Преподобного Антонія Великого Єгипетського (251-356). Він роздав частку свого успадкування убогим а решта закрит у бочку (деякі джерела кажуть у скриню) і пустив її в море.

Жив він близько двадцять літ строгим аскетичним життям разом з іншими Монахами, за візантійським звичаєм. Та переслідування зі сторони тих, що заховували латинські звичаї і не могли впізнати красу в різновидності, довели до розпорошення Братії, і Св. Антоній остаточно знайшов затишне місце собі на великому камені на березі моря.

На 5/18 вересня 1105 р. зірвалася велика буря, яка вирвала камінь з його основ і кинула його в море. А тоді ствалося неймовірне чудо: *Житіє* пише, що „камінь поплив немов човен через море, напівніч до річки Неви, почерез Озеро Ладога, і тоді вгору по річці Волхов аж доки, по Божій волі, прибуло до Великого Новгороду”.

Уявіть радість Антонія коли притихла буря і він почув від грецького купця, що він тепер знаходиться поміж людьми тих же звичаїв, що й він! Св. Антоній скоро засвоїв мову новгородців і його тепло прийняв Св. Никита, Архієпископ Новгородський (його ж дещо перед цим визволили від прелесті біса, який був прийняв вид пустельника і сказав йому

New Rome (Constantinople) mutually excommunicated each other, leading to a break in Communion, which unfortunately continues until today.

St. Anthony's parents were steeped in the piety of the unbroken Church, apparently in its Byzantine tradition and raised their son in the same fashion. He was able to read the Scriptures in Greek as well as Latin.

After his parents reposed in the Lord while he was still in his teens, Anthony resolved to pursue the life of a Monk, imitating his great namesake, St. Anthony the Great of Egypt (251-356). He distributed part of his inheritance to the poor and launched the rest of it upon the sea in a wooden barrel (some sources say it was a chest).

He lived for some twenty years in strict asceticism together with other Monks following the Byzantine tradition. Persecution by others devoted to the Latin tradition, who seemed unable to see the beauty of unity in diversity, led to the dispersion of the brothers, and St. Anthony finally found refuge upon a great rock on the edge of the sea.

A violent storm blew up on September 5/18, 1105, ripped the rock from its foundations and flung it into the sea. And then the incredible miracle happened: the *Vita* relates that the rock floated like a boat "across the sea, north to the river Neva, across Lake Ladoga, then upstream along the river Volkhov, until it arrived, by God's will, at Great Novgorod".

Imagine his joy, after the storm had abated, to find out from a Greek merchant that he was now among people of the same Christian tradition as he! St. Anthony soon mastered the language of the Novgorodians and was warmly received by St. Nikita, the Archbishop (who had earlier been delivered from the deceptive hold of a demon who had told him not to bother to pray, but simply to read and study, and he himself would pray

не турбувати себе Молитвою, а просто читати та вчитися, а він сам буде молитися замість його). Св. Никита здивувався, почувши розповідь Антонія і промовив: „Господь дав тобі великі дари, подібні тим, яких дав був старинним угодникам Своїм. Бог поніс Іллю на огненній колісниці, Святі Апостоли літали в воздуху на хмарах, а ти прибув до нас через води на камені. Почерез тебе, Господь відвідав і поблагословив ці новонавернені народи.”

Св. Никита (якого поминаємо в день його переставлення в 1108 р. – 31 січня/13 лютого) поблагословив Св. Антонію побудувати Храм на честь Різдва Богородиці на тому березі, до якого був приплив – саме у навечір'я того ж Празника (8/21 вересня). За Божим Промислом бочка його приплила скоро після Св. Антонія і після того, як він правильно розповів про те, що в ній знаходилося, він зміг зужити своє успадкування набути землю під Монастир. Початок цієї будови описаний у Літописі Новгородському за 1117 р.

Монастир продовжує своє молитовне служіння до нині, а Храм в основному зберігся в первісному виді. Чудотворний плаваючий камінь принесли в Храм і шанували його, як джерело чуд – про що пише Диякон Павло з Алеппо у своєму описі відвідин Новгороду в 1655 р.

Як не дивно, але „плаваючі камені” входять у традицію не тільки східніх Християн але навіть і Мусульман. Ісламська святиня Купол Скелі в Єрусалимі так називається тому, що в ній знаходиться „Основний Камінь”, на який, як каже передання став Магомет, коли був піднесений побачити Небо – та який також піднісся намагаючись піти разом з ним. Цей Камінь також шанують в Юдаїзмі, а Християнське передання каже, що Св. Єлена, мати Св. Константина, побудувала на цьому місці Храм Свв. Кира та Івана, якого потім

in his place). The Saint was amazed to hear Anthony's account and exclaimed: "The Lord has granted you great gifts, like unto those bestowed upon the ancient God-pleasers. God transported Elijah in a fiery chariot, the Holy Apostles flew through the air on clouds, and you have come to us across the waters on a rock. Through you the Lord has visited and blessed these newly-converted peoples."

St. Nikita (commemorated on the day of his repose in 1108 – January 31/February 13) blessed St. Anthony to build a Church in honour of the Nativity of the Mother of God on the shore upon which he had arrived – on the eve of her Feast (September 8/21). Providentially, the barrel arrived soon after St. Anthony, and, after he was able to identify its contents, he used the balance of his inheritance to buy land for a Monastery. The commencement of its construction is recorded in the Novgorod Chronicles for 1117.

The Monastery continues its prayerful ministry to this day and the Church is still largely intact. The miraculous floating stone was brought into the Church and was revered as a source of miracles – as described by Deacon Paul of Aleppo in his account of his visit to Novgorod in 1655.

Strange as it may seem floating stones are a part of the tradition not only of eastern Christians but also of Islam. The Muslim holy site, the Dome of the Rock in Jerusalem, is named after the "Foundation Stone" upon which it is said Mohammed stepped as he ascended to see Heaven – and which also rose up in an attempt to follow him. This Stone is also revered by Jews. Christian tradition says that St. Helena, the mother of St. Constantine, had built the Church of St. Cyrus and St. John upon the spot and it was later expanded and called the Church of Holy Wisdom (Sophia). Incidentally today there is a recreational area called "Floating Stone" near Boyne Lake in the Kalyna

поширили і назвали Храмом Премудрості Божої (Софія). Між іншим сьогодні є відповідне місце, що називається Плаваючий Камінь (Floating Stone) біля села Бойн Лейк у еко-музею „Країна Калини” в провінції Альберті.

Наслідник Св. Никити, Владика Ніфонт, наклонив Св. Антонія прийняти Священство і назначив його Ігуменом Монастиря. Св. Антоній був переконав Св. Никиту не виявляти тайну про спосіб його прибуття в Новгород, щоб його не стали величати, як земного Святого. Однак він потім таки розказав про це чудо одному з Монахів, Андрієві, і коли він упокоївся в 1147 р. (про це також описує вищезгаданий Літопис) цей Чернець проголосив це чудо. Кажуть, що він також уклав *Житіє* свого улюбленого Ігумена.

Св. Антонія вважають основоположником Новгородського Чернецтва. Олексій Храповицький (1863-1936) з Новгорода прийняв його ім'я при своєму постризі і з часом став Митрополитом Київським у Московському Патріархаті. А потім, після злославного компромісу Митрополита (пізніше Патріярха) Сергія (Страгородського), яким злучив Московську Церкву з більшовиками, Митрополит Антоній став Первоєрархом-засновником гілки Російської Церкви, яка називається Зарубіжна Російська Православна Церква, при чому завжди притримував титул Митрополита Київського й Галицького.

Нехай приспішать заступничі Молитви Св. Антонія Римлянина день відновлення повного Причастя між усіма, хто почитує і намагається жити в єднанні з Наріжним Каменем, Господом, Богом і Спасом нашим Ісусом Христом (I Петра 2:6). Амінь.

Country eco-museum in Alberta.

St. Nikita's successor, Bishop Niphont, persuaded St. Anthony to become a Priest and appointed him Abbot of the Monastery. St. Anthony prevailed upon St. Nikita to keep the account of the manner of his arrival in Novgorod a secret, lest he be viewed as an earthly Saint. Nonetheless he recounted the miracle to one of the monks named Andrew and upon his repose in 1147 (also mentioned in the above Chronicles) the miracle was made known by this Monk, who is also said to have composed a *Vita* of his revered Abbot.

St. Anthony is considered to be the founder of Novgorodian monasticism. Alexis Khrapovitsky (1863-1936) of Novgorod took his name at his tonsure and eventually became Metropolitan of Kyiv under the Patriarchate of Moscow. Eventually, after the controversial compromise of Metropolitan (later Patriarch) Sergei (Stragorodsky) linking the Church of Moscow with the Bolsheviks, Metropolitan Anthony became founding primate of the branch of the Russian Church known as the Russian Orthodox Church Outside of Russia (ROCOR), always retaining the title of Metropolitan of Kyiv and Halychyna.

May the intercessory prayers of St. Anthony the Roman hasten the day of restoration of full Communion among all those who revere and seek to live in union with the Chief Cornerstone, our Lord, God and Saviour Jesus Christ (I Peter 2:6). Amen.